

Onderwerp Verzoek onttrekking openbaarheid Kaskettenweg Horn
Portefeuillehouder(s) ing. P.J.M. Francot

1. Onderwerp

Verzoek onttrekking openbaarheid Kaskettenweg Horn

2. Inleiding

Aanleiding

Maatschap Schrijnwerkers is gevestigd aan de Posthuisweg 8 te Horn. Maatschap Schrijnwerkers heeft verzocht de Kaskettenweg aan de openbaarheid te onttrekken. De Kaskettenweg betreft een particuliere weg in eigendom van Maatschap Schrijnwerkers. Dit verzoek speelt reeds sinds 2016 binnen de gemeente. De kwestie is opnieuw actueel geworden vanwege het opstellen van een nieuwe wegenlegger, waarin de Kaskettenweg wordt opgenomen.

Proces tot nu toe

De Kaskettenweg is een openbare, onverharde weg die sinds 1982 is opgenomen in de wegenlegger van de voormalige gemeente Horn, nu gemeente Leudal. Hoewel de weg privaatrechtelijk eigendom is van Schrijnwerkers, doet dit geen afbreuk aan het openbare karakter van de weg.

Circa tien jaar geleden heeft Schrijnwerkers aan beide uiteinden van de Kaskettenweg een hek geplaatst. Sindsdien heeft de gemeente verschillende meldingen en reacties van inwoners ontvangen over de toegankelijkheid van de weg. Naar aanleiding hiervan heeft meerdere malen overleg plaatsgevonden tussen de gemeente en Maatschap Schrijnwerkers. Deze gesprekken hebben echter niet geleid tot een duurzame oplossing.

Nu de Kaskettenweg is opgenomen in de concept-wegenlegger, die naar verwachting op korte termijn wordt vastgesteld, is deze kwestie opnieuw actueel geworden.

In 2018 en in maart 2026 hebben gesprekken plaatsgevonden met Maatschap Schrijnwerkers om de ervaren overlast en de mogelijke oplossingsrichtingen te bespreken. Daarbij zijn verschillende maatregelen verkend die de overlast kunnen beperken, waaronder:

- het instellen van een geslotenverklaring voor gemotoriseerd verkeer;
- het beperken van de toegankelijkheid voor voetgangers gedurende de nachtelijke uren;
- het plaatsen van een draaiport voor voetgangers;
- het aanbrengen van aanvullende bebording met informatie over het opruimen van hondenuitwerpselen en de mogelijke risico's voor het aanwezige vee.

De door de gemeente voorgestelde maatregelen werden door Maatschap Schrijnwerkers als onvoldoende beoordeeld. Maatschap Schrijnwerkers blijft daarom vasthouden aan het verzoek om de Kaskettenweg aan de openbaarheid te onttrekken.

Voor de onttrekking van de openbaarheid heeft de aanvrager verschillende redenen/argumenten aangehaald:

1. Ontlasting van de honden kunnen een parasiet met zich meebrengen en zorgen dat een drachtige koe haar kalf verwerpt. Hierdoor kan hij economische en emotionele schade lijden;

2. Zwerfafval dat wordt achtergelaten kan leiden tot verwondingen aan de dieren;
3. Belemmering in de bedrijfsvoering omdat de Kaskettenweg de interne looproute van de koeien van de weide naar de melkrobot doorkruist;
4. De Kaskettenweg al 40 jaar als openbare weg is opgenomen maar er geen onderhoud is gepleegd door de gemeente.
5. Omliggende gronden blijven bereikbaar via de bestaande toegangswegen.
6. Door het open laten van de poorten is ongewenst toegang tot het erf van het bedrijf van verzoeker mogelijk. Dit is onwenselijk in verband met privacy en het gevoel van veiligheid van de bewoners.
7. Voor de cliënten van de zorgboerderij (dementerende ouderen) is een rustige en overzichtelijke omgeving belangrijk. Openbaar gebruik van de Kaskettenweg leidt tot een toename van passerende personen wat kan zorgen voor onrust en verwarring.
8. Behoud van de Kaskettenweg als openbare weg is niet noodzakelijk om te voorzien in recreatieve mogelijkheden in de gemeente.

De punten die hierboven zijn aangehaald zijn besproken geweest op de intaketafel van 23 juni 2026 met de verschillende disciplines van de gemeente, hieruit kwam het volgende ambtelijke reactie:

1. Het risico op overdracht van parasieten via hondenontlasting op grazende dieren is bekend. Bij vergelijkbare situaties binnen de gemeente zijn informatieborden geplaatst om gebruikers bewust te maken van de mogelijke gevolgen van hondenuitwerpselen voor vee. Daarnaast kan worden overwogen aanvullende maatregelen te treffen, zoals het plaatsen van een afvalbak of het aanbrengen van een fysieke afscheiding (bijvoorbeeld een haag) tussen het pad en de aangrenzende weilanden. Het gestelde risico kan daarmee worden beperkt zonder de openbaarheid van de weg op te heffen.
2. Zwerfafval kan leiden tot risico's voor dieren. Dit risico bestaat echter op meerdere locaties binnen de openbare ruimte en is niet specifiek verbonden aan de openbaarheid van de Kaskettenweg. Door gebruikers bewust te maken van hun verantwoordelijkheid en indien gewenst, aanvullende voorzieningen te treffen, kan deze overlast worden beperkt. Gezien de eventuele intensiteiten van het aantal voetgangers is het aannemelijk dat de belemmering dat dit kan veroorzaken voor het vee verwaarloosbaar is.
3. De Kaskettenweg kruist de looproute van het vee tussen de weide en de melkrobot. Gezien het beperkte aantal gebruikers van de Kaskettenweg wordt verwacht dat de invloed hiervan op de bedrijfsvoering beperkt is. Er zijn geen aanwijzingen dat sprake is van een zodanige belemmering dat instandhouding van de openbaarheid niet langer mogelijk zou zijn.
4. Het klopt dat de gemeente in de afgelopen decennia geen structureel onderhoud aan de Kaskettenweg heeft uitgevoerd. Dit heeft echter geen invloed op de juridische status van de weg. Het al dan niet uitvoeren van onderhoud is geen criterium voor het vaststellen van de openbaarheid van een weg. Daarbij geldt dat het een onverharde weg betreft met een beperkt gebruik, waardoor de onderhoudsbehoefte relatief gering is.
5. De verzoeker stelt dat omliggende gronden bereikbaar blijven via andere toegangswegen. Tegelijkertijd blijft het van belang dat de bestaande openbare ontsluitingsmogelijkheden behouden blijven. Daarbij speelt mee dat niet alle aangrenzende percelen eigendom zijn van de verzoeker.
6. De verzoeker geeft aan dat het open laten van poorten kan leiden tot ongewenste toegang tot het erf, hetgeen gevolgen heeft voor de privacy en het veiligheidsgevoel van de bewoners. Ambtelijk wordt vastgesteld dat er mogelijkheden bestaan om het privéterrein op andere wijze af

te schermen zonder dat daarvoor de openbaarheid van de Kaskettenweg hoeft te worden beëindigd.

7. Voor cliënten van de zorgboerderij is een rustige en overzichtelijke omgeving van belang. Tegelijkertijd kan een wandelmogelijkheid in de directe omgeving juist bijdragen aan beweging, dagbesteding en verblijfskwaliteit. De aanwezigheid van wandelaars op de Kaskettenweg hoeft daarom niet uitsluitend als nadeel te worden beschouwd.
8. De Kaskettenweg maakt geen onderdeel uit van het recreatieve routenetwerk. Desondanks heeft de weg een lokale recreatieve functie als wandelverbinding en ommetje voor inwoners van Horn. Daarnaast maakt de weg al geruime tijd deel uit van het historische wegenpatroon van de omgeving.

De door verzoeker aangevoerde belangen en ervaren overlast zijn begrijpelijk. Tegelijkertijd blijkt uit de ambtelijke beoordeling dat de genoemde knelpunten grotendeels kunnen worden beperkt met minder ingrijpende maatregelen dan het onttrekken van de weg aan de openbaarheid.

De Kaskettenweg maakt al lange tijd deel uit van het openbare wegenpatroon van Horn en heeft een functie als lokale wandelverbinding. Dit sluit aan bij de in de Omgevingsvisie Leudal opgenomen doelstelling om beweging en gezondheid te stimuleren door middel van laagdrempelige recreatieve voorzieningen, zoals ommetjes. Daarnaast wordt verwacht dat de weg nauwelijks door gemotoriseerd verkeer zal worden gebruikt.

Scenario's

Scenario 1 onttrekken aan de openbaarheid

Het college besluit het gedeelte van de Kaskettenweg dat is gelegen op gronden van de Maatschap Schrijnwerkers aan de openbaarheid te onttrekken. Dit wegdeel wordt vervolgens niet opgenomen in de wegenlegger en verliest daarmee zijn openbare status. Als eigenaar is Maatschap Schrijnwerkers daarna gerechtigd om dit gedeelte van de weg af te sluiten voor openbaar gebruik. Bij de terinzagelegging van het onttrekkingsbesluit en de wegenlegger moet rekening worden gehouden met mogelijke zienswijzen en bezwaren van omwonenden en andere belanghebbenden. In dat geval dient gemotiveerd te worden waarom de belangen van de eigenaar zwaarder wegen dan het algemeen belang bij het behoud van de openbare wandelverbinding.

Scenario 2: Niet onttrekken aan de openbaarheid, wel handhaven

Het gedeelte van de Kaskettenweg dat is gelegen op het eigendom van Maatschap Schrijnwerkers behoudt zijn openbare status en blijft opgenomen in de wegenlegger. De bestaande openbare wandelverbinding blijft daarmee in stand.

Naar verwachting zal Maatschap Schrijnwerkers een zienswijze indienen tegen de opname van de Kaskettenweg in de wegenlegger. Indien de Kaskettenweg openbaar blijft, zal de gemeente Leudal handhavend moeten optreden indien de weg zonder toestemming wordt afgesloten of anderszins aan het openbaar gebruik wordt onttrokken.

Scenario 3: Niet onttrekken aan de openbaarheid, niet handhaven

Het gedeelte van de Kaskettenweg dat is gelegen op het eigendom van Maatschap Schrijnwerkers behoudt zijn openbare status en blijft opgenomen in de wegenlegger. De bestaande openbare wandelverbinding blijft daarmee formeel in stand.

Naar verwachting zal Maatschap Schrijnwerkers een zienswijze indienen tegen de opname van de Kaskettenweg in de wegenlegger. In tegenstelling tot scenario 2 wordt in dit scenario niet handhavend opgetreden tegen de bestaande afsluiting van de Kaskettenweg. Hierdoor ontstaat een situatie waarbij de weg juridisch openbaar blijft, maar feitelijk niet vrij toegankelijk is. Dit kan leiden tot onduidelijkheid voor gebruikers en een verschil tussen de juridische status van de weg en de feitelijke situatie ter plaatse. Bovendien kunnen belanghebbenden de gemeente aanspreken op het niet handhaven van de openbare toegankelijkheid van de weg.

Ons advies is te kiezen voor scenario 2 en de Kaskettenweg niet aan de openbaarheid te onttrekken. Daarmee blijft de bestaande wandelverbinding behouden en wordt de weg opgenomen in de nieuwe wegenlegger. De Kaskettenweg wordt voor Horn als een waardevolle verbinding beschouwd.

3. Voorstel aan de Raad

1. De aanvraag voor de onttrekking aan de openbaarheid van de Kaskettenweg in Horn afwijzen door middel van bijgevoegd raadsbesluit.

4. Argumenten

1.1 Behoud van cultuurhistorische waarden

De Kaskettenweg maakt onderdeel uit van het historische wegenpatroon van Horn. Uit historische kaarten blijkt dat de weg reeds aan het einde van de 19e eeuw aanwezig was en een verbindende functie vervulde richting Beegden en Ool. Vanaf circa 1930 kreeg deze route een meer prominente functie als onderdeel van de verbinding via de Oolderweg. Deze functie is grotendeels vervallen door de aanleg van de A68 (thans N280) en het Lateraalkanaal Linne-Buggenum, maar het historische tracé is behouden gebleven.

Het behoud van de Kaskettenweg draagt daarmee bij aan het in stand houden van de cultuurhistorische en landschappelijke structuur van Horn. Onttrekking aan de openbaarheid zou leiden tot het verdwijnen van een historisch element dat al meer dan een eeuw deel uitmaakt van het lokale landschap.

1.2 Behoud van een recreatieve wandelverbinding

De Kaskettenweg vervult een functie als lokale wandelverbinding en vormt onderdeel van een van de weinige landelijke ommetjes in de directe omgeving van Horn. Het is bij de gemeente bekend dat inwoners gebruikmaken van de weg voor recreatieve doeleinden.

Onttrekking van de Kaskettenweg aan de openbaarheid zou deze wandelmogelijkheid doen verdwijnen en daarmee de recreatieve waarde van het gebied verminderen. Dit sluit bovendien niet aan bij de Omgevingsvisie Leudal, vastgesteld eind 2025, waarin het stimuleren van beweging, gezondheid en een aantrekkelijke leefomgeving expliciet als beleidsdoel is opgenomen. Het behoud van laagdrempelige wandelroutes en ommetjes draagt bij aan het realiseren van deze doelstellingen.

1.3 Algemeen belang weegt zwaarder dan individueel belang

De Kaskettenweg dient een openbaar belang doordat deze toegankelijk is voor wandelaars en onderdeel vormt van het publieke domein. Bij een onttrekking aan de openbaarheid wordt een collectief gebruiksrecht beëindigd ten gunste van een individueel belang.

Omdat de weg al langdurig openbaar is en er mogelijkheden bestaan om een deel van de ervaren overlast te beperken met minder ingrijpende maatregelen, kan worden beargumenteerd dat het algemeen belang bij behoud van de openbare weg zwaarder weegt.

5. Risico's

Verzoeker kan beroep instellen bij Gedeputeerde Staten.

6. Juridische context

Het betreft een exclusieve bevoegdheid van de gemeenteraad van discretionaire aard, art 9 Wegenwet, wat betekent dat de gemeenteraad een ruime mate van beleidsvrijheid heeft om dit wel of niet in te willigen. De procedure vereist een zorgvuldige belangenafweging en meestal de Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure, afd. 3.4 Awb.

Tegen een weigering van de raad om de weg te onttrekken, staat administratief beroep open bij Gedeputeerde Staten.

7. Financiële toelichting

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

8. Communicatie

De aanvrager wordt geïnformeerd over de beslissing van de raad via bijgevoegde brief.

9. Vervolg

Na besluitvorming door de gemeenteraad wordt de verzoeker op de hoogte gebracht van de beslissing.

Er wordt gekeken welke mogelijkheden na de besluitvorming er zijn om toch het deel van de klachten dat de aanvrager ervaart te beperken, indien dit gewenst wordt.

Indien de raad het verzoek tot onttrekking aan de openbaarheid afwijst, zal er een aanvullend collegevoorstel komen om de feitelijke openbaarheid te waarborgen.

10. Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Raadsbesluit

Bijlagen informatief

- Verzoek onttrekking Kaskettenweg Horn aan openbaar verkeer
- Brief richting Maatschap Schrijnwerkers

Heythuysen, 22 september 2026

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts

D.H. Schmalschläger